

Timo Kaisanlahti – Jarmo Leppiniemi

RATKAISUJA TILINPÄÄTTÄJÄN ONGELMIIN

Alma Talent
Helsinki 2017

4., uudistettu painos

Copyright © 2017 Alma Talent Oy ja tekijät

ISBN 978-952-14-3250-7

ISBN 978-952-14-3251-4 (sähkökirja)

ISBN 978-952-14-3252-1 (verkkokirja)

Kansi: Outi Pallari

Taitto: Sirpa Puntti

BALTO print, Liettua 2017

Anna palautetta kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

Tilaa Ratkaisuja tilinpäätäjän ongelmiin -kirja: shop.almatalent.fi

Esipuhe

Ratkaisuja tilinpäätäjän ongelmiin -kirjan kirjoittaminen on tullut tarpeelliseksi vuonna 2004 tapahtuneiden kirjanpitolain muutosten sekä uuden osakeyhtiölain säätämisen jälkeen. Kirjanpitolakiin tehdyt muutokset olivat niin syvällisiä, että kirjanpitolautakunta on muutoksen johdosta antanut uusia yleisohjeita sekä uusinnut lähes kaikki aiemmin antamansa yleisohjeet. Kirjanpitolautakunnan antamien yleisohjeiden ja lausuntojen avulla tässä kirjassa pyritään etsimään hyvän kirjanpitotavan mukaisia ratkaisuja erityisesti tilinpäätöksen laatimisessa esiin tuleviin ongelmiin.

Osakeyhtiölailla ja kirjanpitolailla on useita keskinäisiä leikkauskohtia. Osakeyhtiölaissa on muun muassa määräyksiä oman pääoman sisällöstä, esittämisestä ja säilymisestä, erityisistä rahoitusvälineistä, voitonjakamisesta, lähipiirilainoista yms. eristä, joiden kohdalla on ratkaistava, miten ne esitetään tilinpäätöksessä. Tässä kirjassa on pyritty löytämään hyvän kirjanpitotavan mukainen ohje näihin ongelmiin.

Suomessa kirjanpidolla ja verotuksella on tiukkoja keskinäisiä sidonnaisuuksia. Tässä kirjassa pyritään kiinnittämään huomiota myös näihin yhteyksiin sekä esittämään hyvän kirjanpitotavan mukainen ratkaisu sidonnaisuuksien huomioon ottamiseksi. Vuoden 2004 lopussa kirjanpitolakiin lisättiin 7a-luku, joka pakottaa tai mahdollistaa IFRS-tilinpäätöksen laatimisen. Kirjassa luodaan katsaus niihin ongelmiin, jotka IFRS-tilinpäätöksissä ovat tulleet esiin Rahoitustarkastuksen vuosittaisten tutkimusten pohjalta.

IFRS-tilinpäätöstä tarkastellaan myös siitä näkökulmasta, mitä IAS/IFRS-periaatteita kaikkien kirjanpitovelvollisten tulee ottaa huomioon. IAS/IFRS-standardit edustavat Suomessa hyvää kirjanpitotapaa silloin, kun Suomen kirjanpitolainsäädännöstä tai Euroopan yhteisöjen tilinpäätösdirektiiveistä ei esillä olevaan tilinpäätösongelmaan saada ratkaisua. Tunnetuin tältä pohjalta syntyneistä ratkaisuisista on aikaisemmissa tilin-

päätöksissä havaitun virheen korjaamisen tai menettelytavan muuttamisen tilinpäätöskäsittely.

Merkittävä muutos kirjanpitolakiin tuli, kun toimintakertomus irrotettiin tilinpäätöksestä. Tässä yhteydessä säädettiin runsaasti uusia toimintakertomuksessa esitettäviä tietoja. Ratkaistavia ongelmia syntyi myös erityislakien perusteella toimintakertomuksen laatimisvelvollisille, kuten asunto-osakeyhtiöille ja säätiöille. Kirjassa käsitellään perusteellisesti toimintakertomuksen sisältöä koskevia vaatimuksia sekä esitetään esimerkkejä hyvän kirjanpitolakan mukaisista ratkaisuista.

Kirjassa kiinnitetään huomiota myös erityiskirjanpitovelvollisten, erityisesti kiinteistön hallintaan perustuvan toiminnan sekä yleishyödyllisten yhtiöiden ja säätiöiden, tilinpäätösongelmiin.

Kun kirja-projekti on saatu päätökseen, on kiitosten aika. Kirja on mahdollistunut tiimityön avulla. Sen aikaansaamiseen on allekirjoittaneen lisäksi osallistuneet tiiviisti vaimoni Raili Leppiniemi sekä tradenomi Päivi Joensuu. Kirjan viimeistelyyn ja painokuntoon saattamiseen on merkittävän panoksen antanut kustannustoimittaja Anna Saraste. Myös tilinpäätöksen tekijöiden kanssa käydyillä keskusteluilla ja pikku väittelyilläkin on ollut merkittävä vaikutus kirjan sisältöön, erityisesti siinä esille otettavien asioiden valintaan. Jotta kirja ylipäänsä kannattaa tehdä, keskeisin tekijä on lukijan löytäminen. Siis: kiitos kaikille projektiin osallistuneille ja aivan erityisesti Sinulle Lukija, ilman Sinua kirjoja ei tehtäisi, mahdollistit tämän projektin.

Helsingissä 1.7.2008

Jarmo Leppiniemi

4. painoksen esipuhe

Ratkaisuja tilinpäätäjän ongelmiin on päivitetty vuoden 2015 kirjanpitolain uudistuksen (laki 1620/2015) mukaiseksi. Huomioon on otettu myös laki 1376/2016, jolla toimintakertomusinformaatio eriytettiin tilinpäätöksestä ja sitä koskevasta oikean ja riittävän kuvan vaatimuksesta. Lainuudistuksessa keskeistä on EU:n tilinpäätösdirektiivin helpotusten voimaansaattaminen, joka toteutettiin muun muassa säätämällä pien- ja mikroyrityksille oma asetuksensa, niin sanottu PMA-asetus (1753/2015). Uudistuksen myötä vain pienyritystä suuremmat kirjanpitovelvolliset jäivät kirjanpitoasetuksen (1339/1997, KPA) piiriin.

Kiitämme kustannustoimittaja Anttoni Pihlajamäkeä huolellisesta ja ripeästä työstä teoksen painokuntoon saattamisessa.

Helsingissä 29.8.2017

Timo Kaisanlahti Jarmo Leppiniemi